

QUATRE PARAULAS SOBRE L'HORTENSI GÜELL

Pobre Hortensi! Heus aquí una exclamació que usém els amichs seus al recordarlo. Es una exclamació rutinaria que s'ho va fent més á mida que la recordansa's queda borrosament al cervell, y desapareix aquella pena profunda que va causarnos la seva mort. Es veritat, en la vida tot passa: un presentiment, un impuls, una nota, se filtra per dintre del nostre cor y ens fa remourer las llágrimas. Però'l presentiment se fon, l'impuls desapareix y la nota s'esfuma. Tot ha passat y s'ha fos com un día de boira, qu'es deixonda al bes del sol tornant dintre del moviment seré dels demés días lluminosos. Y entre nosaltres, torna apareixer el somris als llavis, y am la mateixa alegría d'abans el nostre cor canta tranquilament. Avuy, al recordar al *pobre Hortensi* no som capassos de llensar una llágrima.

Y per qué hem de plorar? Un arbre, quant li cau una fulla abans de la tardor, be deu adonar-sen, be li deu doldrer; però, qué hi fa? Una fulla més ó menys li es igual, ningú dirá que li manqui. Que aquella fulla adornava un branquilló? Que h farém. Va volguer caurer!... No li deyan las altres fullas que si queya del arbre já no hi tornaría mes!

Ja sabém que, l'Hortensi tenia un cor excelent, que el sentiment de estimació ó de recordansa vers ell germinava en todas las personas que'l coneixían; y en muchas d'ellas germina y germinará sempre, pero deixant de tocar las fibras del llagrimeig; porque'l temps aixís que passa tot ho moralisa.

Avuy, si algú dels seus amichs vol dedicarli una llágrima será fingida. Per plorar ab tota la pena més íntima no'ns resta més que un moment,

y quant un d'aqueixos moments es irresistible, la vida del ser decau al precipici. Pero resultan clars els momepts aqueixos: passen, y tot queda segur en el temperament de l'home.

Si l'Hortensi va desapareixer, va esser per las sevas aspiracions mateixas, per las sevas aspiracions interminables, que s'identificavan am la seva ánima fantasiosament, volguent imposarlas per tot, destruhint la vida real, y es clá, va caurer vensut. Quí es que destruheix la realitat de la vida?

Els sentiments de l'Hortensi van penetrar massa dins nostres cors. Y ell al mostrarnos la seva poca serenitat, no vam sapiguer ferli entreveurer tal com era la vida pera viurer, y al perdres ell no hi havia estranyesa que també s'hagués perdut algú de nosaltres. Si ho dich, es porque manifestó lo que m'ha passat á mí mateix.

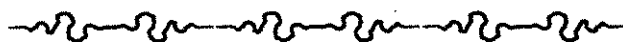
L'Hortensi era una planta que per si sola havia volgut fruhir, y no era posible que una planta com era ell pogués arribar á madurar el fruyt. Li mancava un rahonament que l'hagués enaltit y l'hagués fet home.

La fantasía, per sí sola es una dificultat en la vida. Malhaurat el que la vulguí posuhir sense un bri de realitat; decaurá en todas las decepcions.

Igual es aixó, que un que estigui enamorat de l'hermosura d'una dona, y que l'asaboreixi moralment: no's veurá may complert, ni fruhirá may. Es igual en la vida, que la fantasía es l'hermosura de la realitat, es l'atracció dels sentits. Sense ella, es clá que la veritat se troba lletja! Però encara que ho sigui fa fruhir, y si aquesta fruhisió no es completa de vegadas l'home en te la culpa.

Antón Isern.

Alcover, 1901.

*
* *

Quantas voltas del cel miro l'aspecte
Y'l trobo per etzar ennuolat,
Així es la meva ditxa, dich al acte,
Trista y humida sens coneixe'l blau.

Boscantne l'ínfinit per l'ample esfera
Cap límit vaig trobarne al blau espay;
L'amor que jo't tenia, aixís també era,
Y ni terme tindrà en lo mon jamay.

† Eugeni Mata.

ANTE LA TUMBA DE ESPRONCEDA

El triste sol de los muertos
al agonizar la tarde
baña tu modesta tumba
sin cipreces y sin sauces;
¡Y no concibe la mente,
ni jamás podrá explicarme:
cómo en miserable nicho
cabe un cerebro tan grande!

F. Gras y Elías.

Madrid, Cementerio de S. Nicolás, 1901.